

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ МУБОРИЗА БАР ЗИДДИ КОРРУПСИЯ (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон,
с. 2005, №7, мод. 402; с. 2007, №7, мод. 660; с. 2008, №10, мод. 800; с. 2011, №12, мод. 837; с. 2014, №3, мод.
148; Қонунҳои ҚТ аз 24.02.2017 с., №1385; аз 24.02.2017 с., №1386; аз 30.05.2017 с., №1440; аз 02.01.2019 с., № 1564;
аз 04.04.2019 с., № 1588)

Ҳамин Қонун ба ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, манфиатҳои ҷамъият, таъмини амнияти миллӣ, фаъолияти мӯътадили мақомоти ҳокимияти давлатӣ, покнатинӣ ва беғаразӣ дар хизмати давлатӣ равона гардида, асосҳои ташкилию ҳуқуқии пешгирӣ, ошкоркунӣ, кушодан ва барҳам додани оқибатҳои ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ва ба ҷавобгарӣ кашидани шахсро муқаррар карда, навъҳои ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ва чораҳои ҷавобгариро барои онҳо муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1 . Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

– **коррупсия** – кирдоре (ҳаракат ё беҳаракатие), ки шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба онҳо баробаркардашуда бо истифода аз мақоми худ ва имкониятҳои он барои ба манфиати худ ё шахсони дигар гайриқонунӣ ба даст овардани неъматҳои моддию гайримоддӣ, бартарият ва имтиёзҳои дигар содир менамоянд, инчунин ба ин шахсон ваъда додан, таклиф ё пешкаш намудани ин гуна неъмату бартарият ва имтиёзҳои дигар бо мақсади моилкунӣ ё қадр кардани онҳо барои содир намудани чунин кирдорҳо (ҳаракат ё беҳаракатӣ) ба манфиати шахсони воқеӣ ё ҳуқуқӣ; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

– **муқовимат ба коррупсия** – фаъолияти мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шахрак ва деҳот, ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, ташиклотҳо, новобаста аз шакли моликият, дар доираи ваколатҳо ва вазифаҳои худ, инчунин шахсони воқеӣ дар самти пешгирии коррупсия, аз ҷумла оид ба ошкор ва бартарафсозии омилҳои бавуҷудоварандаи коррупсия (пешгирии коррупсия), дар самти ошкор кардан, кушодан, рафъ намудан ва тафтиши ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ (мубориза бо коррупсия), оид ба кам ва бартараф намудани оқибатҳои ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ, дар самти мусоидат дар пешгирӣ, ошкор кардан, кушодан, рафъ намудан ва тафтиши ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1386)

– **истифодаи мақом ё имкониятҳои он** – истифодаи яқдафъагӣ, такрорӣ ё мунтазами ваколатҳои хизматӣ ва суиистифодаи мансаб, инчунин барқарор намудани алоқаҳои устувори як ё якчанд шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё ба онҳо баробар кардашуда бо шахсон ё гурӯҳҳои алоҳида бо мақсадҳои дар сархати якуми ҳамин модда номбаршуда, ки ба манфиатҳои давлат ва ҷамъият таҳдид мекунад; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

– **ҳуқуқвайронкуниҳои бо коррупсия алоқаманд** – ҳуқуқвайронкуниҳои бо ҳамин Қонун ва дигар қонунҳо пешбинишудае, ки барои коррупсия шароит ба вуҷуд меоваранд, ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурии бо коррупсия алоқаманд, ҳамчунин ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидоштае мебошанд, ки боиси ҷавобгариҳои бо қонун муқарраршудаи интизомӣ, маъмурӣ, ҳуқуқии граждани ва ҷиноӣ мегарданд;

– **субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои бо коррупсия алоқаманд** – шахси таъин ё интихобшуда, ки ба таври доимӣ, муваққатӣ ё бо ваколати махсус вазифаи намояндаи ҳокимияти давлатиро амалӣ менамояд, яъне бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои ваколатҳои амрдиҳӣ ба шахсоне мебошад, ки дар тобеияти хизматиш ӯ қарор надоранд, инчунин шахсе, ки вазифаҳои ташкилию амрдиҳӣ, маъмурию хоҷагидориро дар мақомоти ҳокимияти давлатӣ, муассисаҳои давлатӣ, мақомоти худидоракунии шахрак ва деҳот, ҳамчунин дар субъектҳои хоҷагидори давлатӣ ва дигар субъектҳои хоҷагидор, ки дар онҳо ҳиссаи давлат на кам аз нисфро ташкил медиҳад, ба таври музднок ё бемузд иҷро менамояд; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1386)

(сархати 6 хориҷ карда шуд бо ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1386)

- *шахсони ба субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои бо коррупсия алоқаманд баробаркардашуда – шахсони мансабдори давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ, ки бо мақомоти давлатӣ, шахсони мансабдор, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муносибат доранд; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1386)*

- *вазифаҳои давлатӣ – вазифаҳои, ки Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро ба ваколатҳои давлат, мақомоти он ва шахсоне, ки мансабҳои давлатиро ишғол менамоянд, мансуб донистаанд; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)*

- *ҳешовандони наздик – зан (шавҳар), фарзандон, падару модар, бародарон, хоҳарон, инчунин падару модар, бародарон, хоҳарон ва фарзандони зан (шавҳар), қудоҳо, келинҳо, домодҳо, қиянҳо, ҳамчунин дигар шахсоне, ки бо шахси ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахси ба он баробар кардашуда якҷоя зиндагӣ карда, хоҷагии умумӣ мебаранд. (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772; ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1386)*

- *бархӯрди манфиатҳо – ҳолати манфиатдорӣ шахсии субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои бо коррупсия алоқаманд ё шахсони ба онҳо баробаркардашуда, ки метавонад ба иҷрои вазифаҳои хизматӣ ва ҳангоми қабули қарор таъсир карда, боиси расондани зарар ба манфиатҳои шахрвандон, ташкилотҳо, мақомоти давлатӣ, ҷомеа ё давлат гардад (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1564);*

- *манфиати давлатӣ – манфиатдорӣ давлат ва ҷомеа, ки бо роҳи қабули қарорҳои бегаразона ва қонунӣ аз тарафи субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои бо коррупсия алоқаманд ё шахсони ба онҳо баробаркардашуда ҳангоми иҷрои ӯҳдадорӣҳои мансабӣ амалӣ карда мешавад (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1564);*

манфиати шахсӣ – ҳама гуна манфиати моддӣ ва гайримоддӣ, ки субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои бо коррупсия алоқаманд ё шахсони ба онҳо баробаркардашуда бо мақсади қонеъ гардонидани эҳтиёҷоти шахсии худ ё шахсони сеюм дар натиҷаи содир намудани амал ё беамалӣ дар муносибат бо шахсони наздик, дигар шахсони воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ҳизбҳои сиёсӣ ё ташкилотҳои байналмилалӣ мегиранд ё кӯшиши гирифтани мекунад (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1564).

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мубориза бар зидди коррупсия

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мубориза бар зидди коррупсия ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз ҳамин Қонун, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад. (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

Моддаи 3. Доираи амали Қонуни мазкур

1. Қонуни мазкур дар тамоми ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати ҳамаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ амал мекунад. (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

2. Қонуни мазкур берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони ҳуқуқие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сабти ном гардидаанд, амал мекунад, агар дар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

3. Ҳамин Қонун нисбати шахсони мансабдори давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунад, ё бо шахсони мансабдор, мақомоти давлатӣ, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон муносибат доранд, амал мекунад.

4. Мамониатҳои дохил шудан ба хизмати давлатӣ, маҳдудиятҳо, ӯҳдадориҳо, инчунин ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурии бо ин Қонун барои шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор пешбинишуда дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи ҳамин Қонун ба шахсоне, ки ба онҳо баробар карда шудаанд, татбиқ мегарданд.

5. Муқаррароти Қонуни мазкур оид ба манъи хизмати якҷояи ҳешовандони наздики *дар сархати қоруми қисми якуми моддаи 9, маҳдудиятҳои дар сархатҳои якум, дуҷум, сеҷум, шашҷум, ҳафтҷум ва нуҳҷуми қисми 1 моддаи 10, ҳуқуқвайронкуниҳои дар сархатҳои панҷҷум, шашҷум ва нуҳҷуми қисми 1 моддаи 11, сархатҳои ҳафтҷум, дувоздаҳҷум ва чордаҳҷуми қисми 1 моддаи 12* ҳамин Қонун пешбинишуда нисбати шахсони мансабдори ташкилотҳои ба моликияти инфиродӣ ва оилавии шахрвандон таъсисгардида татбиқ намегарданд. (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

6. Нисбати шахсони мансабдори ташкилотҳои соҳаи кооператсияи матлубот, иттиҳодияҳо (ассотсиатсияҳо), корхонаҳои иҷоравӣ, кооперативҳои истеҳсолий, хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ), ширкату ҷамъиятҳои хоҷагидорӣ, фондҳо, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, дигар ташкилотҳои ба моликияти дастаҷамъии ғайриоилавӣ асосёфта, ки дар онҳо роҳбари ташкилот молик, муассис ё сармоягузори асосӣ намебошад. *Қонуни мазкур ба истиснои муқаррароти сархатҳои якум, дуҷум ва сеҷуми қисми 1 моддаи 10* татбиқ мегардад. (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

Моддаи 4 . Принципҳои асосии мубориза бар зидди коррупсия

Мубориза бар зидди коррупсия, бо ба вучуд овардани шароити покгинатӣ барои шахсоне, ки дар *сархати чоруми* моддаи 1 ҳамин Қонун номбар шудаанд, дар асоси принципҳои зерин ба амал бароварда мешавад: (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- *этироф, риоя ва ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)*
- *баробари ҳама дар назди қонун ва суд; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)*
- танзими дақиқи ҳуқуқи фаъолияти субъектҳои ҳуқуқвайронкунии бо коррупсия алоқаманд, қонуният, *шаффофият* ва ошкорбаёнӣ дар фаъолияти онҳо ва назорати давлативу ҷамъиятӣ аз болои ин субъектҳо; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)
- такмили сохтори дастгоҳи давлатӣ ва тартиби ҳалли масъалаҳое, ки ба ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дахл доранд;
- *этирофи раво будани маҳдудкунии ҳуқуқ ва озодиҳои шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор, инчунин шахсони ба онҳо баробар кардашуда мутобиқи моддаи 14 Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)*
- *ногузир будани ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)*
- *манъ будани иҷрои вазифаҳои давлатӣ дар ҳолати бархӯрди манфиатҳои шахсӣ ва давлатӣ; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)*
- *роҳ надодан ба ҳешутаборчигӣ, маҳалгароӣ ва пуштибонӣ ҳамаҷун зуҳуроти кирдорҳои коррупсионӣ; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)*
- барқарор намудани ҳуқуқи манфиатҳои қонунии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, пешгирии намудан ва барҳам додани оқибатҳои зарарноки ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд;
- аз тарафи давлат муҳофизат намудани ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба онҳо баробар кардашуда, муқаррар намудани музди меҳнат ва имтиёзҳое, ки ба онҳо ва аҳли оилашон сатҳи муносиби зиндагиро таъмин мекунад;
- *манъи вогузор намудани ваколатҳо оид ба танзими давлатӣ ва назорати фаъолияти соҳибкорӣ ба зиммаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки чунин фаъолиятро амалӣ менамоянд; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)*
- пешбурди фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бо мақсади пешгирии, ошкор кардан, кушодан ва рафъ намудани ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта, *ошкор ва муайян намудани шахсони онҳоро тайёркунанда, тайёркарда, содиркунанда ё содиркарда, инчунин татбиқи тадбирҳои махсуси назорати молиявӣ; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)*
- *таъмини амнияти шахсӣ ва кафолати ҳуқуқи шахсоне, ки ба мубориза бар зидди ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд мусоидат менамоянд; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)*
- *ҳамкорию давлат бо ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва шахсони воқеӣ. (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)*

Моддаи 5. Мақомоти мубориза бар зидди коррупсия

1. Мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, *мақомоти* прокуратура, қорҳои дохилӣ, амнияти миллӣ, идоракунии ҳарбӣ, назорати маводи нашъаовар, андоз ва гумрук дар доираи салоҳияти худ бар зидди коррупсия мубориза мебаранд. (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

2. Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти мубориза бар зидди коррупсия, пешбурди кори таҳлилӣ ба зиммаи мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва мониторинги омории вазъи мубориза бар зидди коррупсия ба зиммаи мақомоти прокуратура гузошта мешавад.

3. Иҷрои талаботи моддаҳои 7, 8, 9, 10, 16 ва татбиқи ҷавобгарии интизомии дар моддаи 11 Қонуни мазкур муқарраршударо роҳбарони ҳама мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти *худидоракунии шаҳрак ва деҳот*, ташкилотҳои давлатӣ ва дар ҳолатҳои пешбиникардаи ҳамин Қонун роҳбарони ташкилотҳои ғайридавлатӣ дар доираи ваколатҳои ба онҳо додашуда таъмин менамоянд. (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

4. Мубориза бар зидди коррупсия бо иштироки васеи аҳоли, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва воситаҳои ахбори омма ба амал бароварда мешавад.

5. *Мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия натиҷаи асосҳои ташкилӣ ва методии раванди баҳодихӣ (таҳлили) ҳафҳои коррупсияро дар вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, субъектҳои хоҷагидори давлатӣ, субъектҳои хоҷагидоре, ки на кам аз нисфи молияти онҳоро ҳиссаи*

давлат ташкил медиҳад, инчунин ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ҳизбҳои сиёсӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд, ҷамъбасти менамоянд. Методологияи тартиб ва методикаи гузаронидани таҳлили фаъолият (хавфҳои коррупсионӣ)-ро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд. (ҚҶТ аз 30.05.17 с., №1440)

Моддаи 5¹. Субъектҳои муқовимат ба коррупсия

1. Вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, субъектҳои хоҷагидори давлатӣ, субъектҳои хоҷагидоре, ки на кам аз нисфи моликияти онҳоро ҳиссаи давлат ташкил медиҳад, инчунин ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ҳизбҳои сиёсӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд, субъектҳои муқовимат ба коррупсия мебошанд. (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

2. Барои иҷрои вазифаҳои муқовимат ба коррупсия роҳбарони субъектони муқовимат ба коррупсия масъул мебошанд.

3. Талабот, мамониат, маҳдудият ва ўҳдадорихои иловагӣ оид ба пешгирии омилҳои бавҷудоварандаи коррупсия, ки бо Қонуни мазкур муқаррар шудаанд, нисбати шахсони мансабдори субъектҳои хоҷагидори давлатӣ ва субъектҳои хоҷагидоре, ки на кам аз нисфи моликияти онҳоро ҳиссаи давлат ташкил медиҳад, татбиқ карда мешаванд. (ҚҶТ аз 14.03.14с., №1073)

Моддаи 5². Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон мақоми умумимиллии машваратӣ, мутобиқсозандаи фаъолияти мақомоти давлатӣ ва ҷалби ҷомеаи шаҳрвандӣ ҷиҳати амалигардонии чораҳои пешгирӣ ва муқовимат ба коррупсия буда, аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода мешавад ва ба ӯ ҳисоботдиҳанда мебошад.

2. Ҳайат ва Низомномаи Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян ва тасдиқ карда мешавад.

(ҚҶТ аз 14.03.14с., №1073)

Моддаи 6. Кафолати дахлнопазирии шахсоне, ки ба мубориза бар зидди коррупсия мусоидат менамоянд

1. Шахсе, ки дар бораи ҳодисаҳои ҳуқуқвайронкунии ба коррупсия алоқаманд хабар додааст ё ба тариқи дигар ба муборизаи зидди коррупсия мусоидат намудааст, таҳти Ҳимояи давлат қарор дорад.

2. Иттилоот дар бораи шахсе, ки ба муборизаи зидди коррупсия мусоидат намудааст, сирри давлатӣ мебошад ва фақат бо дархости мақомоте, ки дар қисми 1 моддаи 5 ҳамин Қонун зикр шудаанд, ё суд бо тартиби муқаррарнамудаи қонун танҳо бо ризоияти онҳо пешниҳод карда мешавад. Ошкор намудани ин сир боиси ҷавобгарии бо қонун пешбинишуда мегардад.

3. Дар ҳолати зарурӣ мақомоте, ки бар зидди коррупсия мубориза мебаранд, амнияти шахсии онҳоеро, ки ба муборизаи зидди коррупсия мусоидат мекунанд, таъмин менамоянд.

4. Муқаррароти ин модда ба шахсоне, ки дидаю дониста хабари бардурӯғ расонидаанд ва мутобиқи қонун барои он бояд ба ҷавобгарӣ кашида шаванд, татбиқ намегардад.

Моддаи 6¹. Ҳамкориҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мубориза бар зидди коррупсия

Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон дар соҳаи мубориза бар зидди коррупсия дар асоси принципҳои ҳамкориҳои байналмилалӣ ҳуқуқӣ бо мақсадҳои пешгирии коррупсия ва мубориза бо он ҳамкориро бо давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ амалӣ менамояд. (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

Моддаи 7. Талаботи махсус нисбати довталабони вазифаҳои давлатӣ ва шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор

1. Бо мақсади роҳ надодан ба суиистифодаи вазъи ҳуқуқӣ ё нуфузи он ба манфиатҳои шахсӣ, гурӯҳӣ ва дигар манфиатҳои ғайрихизматӣ бо Қонуни мазкур ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати довталабони мансабҳои давлатӣ, шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор, инчунин шахсони ба онҳо баробар кардашуда, маҳдудият ва ўҳдадорихои махсус муқаррар карда мешаванд.

2. Таъин намудан ба (ишғоли) мансаб ба сифати шахси ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва шахсони ба онҳо баробар кардашуда маънои ихтиёран ба зимма гирифтани ин ўҳдадорӣ ва маҳдудиятҳоро дорад.

3. Маҳдудият ва ўҳдадорихо нисбати шаҳрвандоне, ки ба сифати номзад ба мансабҳои давлатии интихобӣ ба қайд гирифта шудаанд, бо қонунҳо дар бораи интихобот ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 8. Чораҳои назорати молиявӣ (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1564)

1. *Довталабони мансабҳои давлатӣ ва мансабҳои ба онҳо баробаркардашуда ҳангоми таъин (интихоб) шудан, шахсони ишғолкунандаи мансабҳои давлатӣ ва мансабҳои ба онҳо баробаркардашуда (минбаъд - эъломиякунанда) ҳангоми дар мансаб будан ҳар сол ўҳдадоранд, ки бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳбари мақоми давлатии ҷойи кор оид ба вазъи молумулкии худ эъломия пешниҳод намоянд.*

2. *Роҳбарони мақомоти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ўҳдадоранд, ки ҳангоми таъин (интихоб) ба мансаб ва ҳангоми дар мансаб будан ҳар сол бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба вазъи молумулкии худ мувофиқан ба Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, раиси шаҳр ё ноҳияи дахлдор эъломия пешниҳод намоянд.*

3. *Хадамоти кадрӣ мақоми давлатии ҷойи кор ўҳдадор аст:*

- эъломиякунандагонро бо варақаҳои эъломия оид ба вазъи молумулкӣ таъмин намояд;

- феҳристи баҳисобгирии эъломияҳо оид ба вазъи молумулкии эъломиякунандагонро пеш барад.

4. *Аз ҷониби эъломиякунанда пешниҳод накардан ё пешниҳоди маълумоти бардурӯғ бо мақсади пинҳон доштани маълумот оид ба вазъи молумулкии худ барои ба мансаб таъин (интихоб) накардан ё аз мансаб озод намудан асос мегардад.*

5. *Маълумоти пешниҳодшуда, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ошкор карда намешавад.*

6. *Шакли эъломия дар бораи вазъи молумулкии эъломиякунанда бо номгӯи маълумоти эъломияшаванда ва тартиби нур кардани эъломияи мазкур аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.*

7. *Эъломиякунонии даромдҳои шахсони ишғолкунандаи мансабҳои давлатӣ ва мансабҳои ба онҳо баробаркардашуда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1564).*

Моддаи 9. Мамониатҳо барои таъин (интихоб) намудан ба мансабҳои давлатӣ ва мансабҳои ба онҳо баробар кардашуда

1. Шахс дар чунин мавридҳо наметавонад ба мансабҳои давлатӣ ё мансабҳои ба онҳо баробар кардашуда таъин (интихоб) шавад ё дар чунин вазифаҳо бошад:

- доштани доғи судӣ барои ҷиноятҳои аз беэҳтиётӣ содиркарда (ҚҶТ аз 04.04.2019 с., № 1588);

- агар барои содир кардани ҷиноятҳои қасдона маҳкум шуда бошад ё дар асоси моддаи 32 Кодекси муурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон барои содир намудани ҷиноятҳои вазнин ва махсусан вазнин аз ҷавобгариӣ ҷиноятӣ озод шуда бошад (ҚҶТ аз 04.04.2019 с., № 1588);

- эътибори қонунӣ пайдо кардани ҳалномаи суд дар бораи маҳдуд намудани қобилияти амал ё ғайри қобили амал эътироф намудани шахс; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- надоштани таҳсилот, ихтисос ё собикаи кории дахлдоре, ки мавҷудияти онҳо мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои вазифаи мазкур ҳатмӣ мебошанд;

- бевосита дар итоат, таҳти назорат ё ҳисоботдиҳанда будани мансаби ишғолшаванда ё ишғолнамудаи ў ба мансабҳое, ки онро ҳешовандони наздики ў ишғол кардаанд;

- дар сурати шаҳрванди давлати хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд будан, ба истиснои ҳолатҳое, ки агар роҳ додани чунин шахсон ба хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ гардида бошанд;

- дар дигар мавридҳое, ки бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидаанд.

2. Дар сурати рӯя накардани мамониатҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда қарори ба мансаб

таъин (интиҳоб) шудани шахс бо эътироз ё пешниҳоди прокурор, *пешниҳоди мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон* ё бо ташаббуси худи мақоми қарорро қабулкарда ё мақоми болоӣ бекор карда мешавад. (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1386)

3. Ҳангоми ба миён омадани мамониатҳои номбурда дар давоми иҷроӣ мансаби давлатӣ ё мансаби ба он баробар кардашуда бо пешниҳоди ҳамин мақомот дар мӯҳлати на дертар аз се моҳ қорманд ба мансаби дигари мувофиқ гузаронида мешавад.

4. Дар ҳолати мавҷуд набудани имконияти ба дигар мансаб гузаронидани қорманд ё аз гузаштан ба мансаби дигар норозӣ будани ӯ ё ба миён омадани дигар мамониати хизмати давлатиро истисноқунанда қорманд аз мансаб озод карда мешавад.

Моддаи 10. Маҳдудиятҳо вобаста ба иҷроӣ мансаби давлатӣ ва мансаби ба он баробар кардашуда

1. Ба шахси ба иҷроӣ мансаби давлатӣ вақолатдор ва мансаби ба он баробар кардашуда манъ аст:

- ба *фаъолияти мақомоти дигари давлатӣ, ки ба доираи вақолатҳои мансабиаш дохил нест, даҳолат намояд*; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- ба қори дигари музднок дар асоси шароити ишғолқунии мансаби штатӣ, ғайр аз фаъолияти илмиву эҷодӣ ва омӯзгорӣ машғул шавад;

- аз рӯи масъалаҳои вобаста ба фаъолияти мақоми давлатие, ки дар он ҷо хизмат мекунад ё бевосита тобеъ ё бевосита таҳти назорати он мақом қарор дорад, вакили шахсони сеюм бошад;

- *шахсан ё ба воситаи шахсони боэътимод ба фаъолияти соҳибқорӣ машғул шавад. Шахси ба иҷроӣ вазиғаҳои давлатӣ вақолатдор ӯҳдадор аст, ки дар мӯҳлати на дертар аз понздаҳ рӯзи баъди ба хизмати давлатӣ дохил шудан ҳиссаи дар сармоҷи оинномавиш (шариконаи) ташкилотҳои тижоратӣ доштаашро ба шахси дигар бо ҳуқуқи идораи ба боварӣ асосёфта диҳад*; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- дар бонқҳои хориҷӣ, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият доранд, сураҷҳисобҳо қушиояд ва пасандозҳо дошта бошад; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- воситаҳои молиявӣ, моддию техникӣ, нақлиётӣ, дигар захираҳои давлатӣ ё коллективӣ ва аҳбороти хизматиро ба мақсадҳои ғайрихизматӣ истифода намояд;

- аз шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ вобаста ба иҷроӣ вақолатҳои, аз ҷумла барои хизмате, ки ҳангоми иҷроӣ вақолатиш (ҳуқуқу ӯҳдадорихояи) анҷом додааст ё ба манфиати шахси дигар анҷом на додааст, муқофот (қарз, муқофоти пулӣ ва муқофоти дигар, хизматрасонӣ, пардохти вақтхушӣ, истироҳат, хароҷоти нақлиёт) гирад, ба шахсони мансабдори болоӣ тӯҳфа диҳад ё хизмат расонад. Тӯҳфаҳои ҳангоми баргузориш чорабиниҳои протоколӣ, сафарҳои хизматӣ ва чорабиниҳои дигари расмӣ гирифташударо ҳамчун молу мулки давлатӣ бояд бо санади дахлдор ба мақомоте, ки дар он фаъолият менамояд, супорад, ба истиснои армуғон ва тӯҳфаҳои дигари рамзӣ, ки арзиши умумии онҳо дар давоми сол аз 100 (сад) нишондиҳанда барои ҳисобҳо зиёд набошад; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- аз ҳисоби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ё шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ хориҷӣ ба саёҳат ва сафарҳои дохилиҷумҳуриявӣ ва хориҷии муолиҷавӣ - табобатӣ, саёҳатӣ ва дигар сафарҳо равад, ба истиснои сафарҳо бо даъвати ҳешовандони наздик ва аз ҳисоби онҳо ва сафарҳо дар асоси санадҳои ҳуқуқӣ байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ё бо мувофиқаи байни мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақомоти давлатии кишварҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ, ки аз ҳисоби мақомоти давлатии дахлдор ё ташкилотҳои байналмилалӣ сураҷ мегиранд;

- супоришу дастурҳои ҳизбҳои сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои динӣ ва субъектҳои хоҷагидорро, ки ба хизмати мақомоти давлатӣ дахл доранд, ба ҷо оварад ё мақоми хизмати худро ба манфиати онҳо истифода барад;

- бар хилофи манфиати қор бюрократизм, идорабозӣ ва маҳалгарой зоҳир намояд, нисбати ягон ташкилот, мақомот, иттиҳодияҳои шахрвандон ё шахси мушаххас бадхоҳ ё хайрхоҳ бошад;

- барои дар матбуот, радио ва телевизион интишор ва паҳн гардидани мақолаю баромадҳои дар чорабиниҳои расмӣ ба сифати хизматчиӣ давлатӣ баёнкарда, ки таҳияи онҳо ба ӯҳдадорӣ хизматиаш дохил мешавад, ҳақи қалам гирад.

2. Иҷро накардани маҳдудиятҳои номбурда барои ба ҷавобгарӣ кашидани шахс мутобиқи боби 3 ҳамин Қонун асос мегардад.

БОБИ 3.

ҲУҚУҚВАЙРОНҚУНИҲОИ БА КОРРУПСИЯ АЛОҚАМАНД ВА ҶАВОБГАРӢ БАРОИ ОНҲО

Моддаи 11. Ҳуқуқвайронқуниҳое, ки барои коррупсия шароит ба вуҷуд меоваранд ва ҷавобгарӣ

барои онҳо

1. Кирдорҳои зерини шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва шахсони ба онҳо баробар кардашуда ҳуқуқвайронкунии барои коррупсия шароит бавучудоваранда ҳисобида мешаванд:

- истифодаи мақоми худ дар ҳалли масъалаҳо, ки ба манфиатҳои шахсӣ, ҳешовандони наздик ё шахсони сеюм дахл доранд;

- монеъ шудан ё ғайриқонунӣ даҳлат кардан ба иҷрои фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва назоратӣ дар ҳудуди муайян, ё нисбати объектҳо ва ё шахсони мушаххас; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- иштирок ба сифати намояндаи манфиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ аз рӯи қорҳои мақома, ки ин шахс дар он ҷо қор мекунад ё зердасти вай мебошанд ё фаъолияти онҳоро назорат мекунад, аз ҷумла иштирок ба сифати ҳимоятгари ҷамъиятӣ ё намоянда (ба истиснои ҳолатҳои намояндагии қонунӣ) аз рӯи парвандаҳои граждани, иқтисодӣ, оилавӣ, ҷиноятӣ ё парванда оид ба ҳуқуқвайронкунии маъмури; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- иштирок дар қиморбозии пулӣ ё қиморбозии дигари характери молумулкӣ дошта бо шахсони мансабдори болоӣ ё тобеъ ва ё аз ягон ҷиҳати қорӣ ё хизматӣ ба онҳо тобеъ; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

- машғул шудан ба фаъолияти соҳибқорӣ, иштирок дар идораи фаъолияти ҷамъияти хоҷагидор ё дигар ташиклоти тижоратӣ, аз ҷумла дар ҳаياتи мақомоти идоракунӣ ташиклоти тижоратӣ, ки узвият дар онҳо бо изҳори иродаи махсуси фардӣ ғайришумон аст, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудани қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- узвият дар мақомоти идоракунӣ, шӯроҳои нозирон ё парасторон, мақомоти дигари ташиклотҳои ғайритижоратии хориҷӣ ва воҳидҳои сохтори дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон амалкунандаи онҳо, агар қонунгузорӣ ё шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- пешбарӣ ва (ё) таъин намудан ба мансаб ба сифати шахси ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба онҳо баробар кардашуда, дар сурати мавҷуд будани мамониатҳо барои ишғол намудани чунин мансаб, ки дар моддаи 9 Қонун мазкур пешбинӣ шудаанд, ё дидаву доништа риоя накардани маҳдудиятҳои муқарраркардаи ҳамин Қонун дар мавриди хизмати яққояи ҳешовандони наздик, дидаву доништа, ғайриқонунӣ аз мансаб озод намудан ё ба мансаби дигар гузаронидани қормандон;

- пешниҳоди бартариятҳои бо қонун пешбининагардида (протекционизм) зимни таъин ва (ё) пешбарӣ ба хизмати давлатӣ, таҳсил, фаъолияти илмӣ ва фаъолияти дигари ба онҳо монанд;

- вайрон кардани тартиби бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршудаи баррасии муроҷиатҳои шахрвандон, ба назар нагирифтани бартарият, имтиёзҳо ва навбати бо қонунгузорӣ ё санадҳои дигари меъерии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда ё аз ҳолатҳои мушаххас бармеомада дар мавриди ҳалли онҳо;

- ғайриқонунӣ аз шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ талаб намудани иҷрои шартҳои иловагӣ, пешниҳоди ҳуҷҷатҳо ва талаботи дигари бо санадҳои меъерии ҳуқуқӣ пешбининагардида, ба вуҷуд овардани дигар монеаҳои сунъӣ ва ғайриқонунӣ зимни таъин (интихоб) намудан ва (ё) пешбарӣ намудан ба мансабҳои давлатии хизмати давлатӣ, ҷобаҷогузори, қойивазкунӣ, таҳсил, фаъолияти илмӣ ва дар мавриди амалӣ намудани дигар ҳуқуқу ӯҳдадориҳо ва вазифаҳои хизматчи давлатӣ; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

- ҳангоми амалӣ намудани фаъолият ва ҳуқуқу ӯҳдадориҳои мансабӣ аз рӯи гараз ва манфиати шахсӣ қабул намудани қарорҳо ва дигар санадҳои ғайриқонунӣ, содир намудани амалҳои ғайриқонунӣ, аз ҷумла оиди ба қор қабул намудан ва аз қор озод намудани шахс ва дигар амалҳо, ки ҳуқуқу манфиатҳои дигар шахсони воқеӣ ва ҳуқуққор поймол мекунад ва ба онҳо зарар мерасонанд; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

- пешниҳод намудани (гузашт кардани) ваколатҳо оид ба танзими давлатии фаъолияти соҳибқорӣ ва назорати фаъолияти соҳибқорӣ ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки ба чунин фаъолият машғуланд.

2. Аз ҷониби шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба онҳо баробар кардашуда содир намудани яке аз ҳуқуқвайронкунии дар қисми 1 моддаи мазкур нишон додашуда, агар он таркиби ҷиноятро нашошта бошад, боиси ҷазои интизомӣ дар шакли сарзаниш, танбеҳ, танбеҳи қатъӣ ё озод намудан аз мансаб мегардад. (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1386)

3. Содир кардани ду ва зиёда ҳуқуқвайронкунии дар боло зикргардида ё такроран дар давоми сол баъди татбиқи ҷазои интизомӣ содир намудани чунин ҳуқуқвайронкунии асос барои озод намудан аз мансаб мегардад. (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1386)

Моддаи 12. Ҳуқуқвайронкунии маъмурии ба коррупсия алоқаманд

1. Кирдорҳои зерини шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва шахсони ба онҳо баробар кардашуда, агар дар онҳо таркиби ҷиноят мавҷуд набошад, ҳуқуқвайронкунии маъмурии ба коррупсия

алоқаманд ҳисобида мешаванд:

- барои фаъолияти худ аз мақомоти давлатӣ, ташкилотҳое, ки шахси мазкур дар онҳо вазифаҳои дахлдорро иҷро намекунад, инчунин аз ташкилотҳои ғайридавлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва шахсони воқеӣ дар шакли пул, хизматрасонӣ ва дигар шаклҳо гирифтани ҳар навъ подоши иловагӣ, агар бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳолатҳои дигаре пешбинӣ нашуда бошанд;

- қабул кардани тўхфа ва дигар хизматрасониҳо вобаста ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ё ба онҳо баробар кардашуда аз шахсони аз рӯи вазифа тобеъ (ба истиснои армуғонҳои рамзӣ ва нишони эҳтиром ҳангоми чорабиниҳои расмӣ ва маросимҳои дигар, ки арзиши умумиашон дар як сол аз 100 нишондиханда барои ҳисобҳо зиёд нест), инчунин пешниҳод намудани ин гуна тўхфаву хизматрасониҳо ба шахси *мансабдори болоӣ*; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

- истифодаи бартариятҳои бо қонун пешбининагардида дар гирифтани баргардонидани кредит ва қарзи бонкӣ ва дигар ташкилотҳо, харидани коғазҳои қиматнок, *молу мулк*и ғайриманқул, дигар *молу мулк*, пардохти андозҳои давлатӣ ва иҷрои дигар ўҳдадориҳо; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

- додани бартарият ва имтиёзҳои ғайриқонунӣ ё беасос ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар мавриди таҳия ва қабули қарорҳо, ҷойгир кардани фармоишҳои давлатӣ, дигар фармоишҳои аз ҳисоби бучети давлатӣ ва ё ташкилотҳо новобаста аз шакли моликият маблағгузоришаванда, тақсимои воситаҳои молиявӣ моддӣ, захираҳои энергетикӣ ва табиӣ, пардохти андозҳо ва баргардонидани қарзҳо ва иҷрои дигар ўҳдадориҳои молиявӣ моддӣ;

- бе қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳуқуқи моликият ё ба истифодаи муваққатӣ ба ташкилотҳои ғайридавлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ё шахсони воқеӣ ройгон додани захираҳои молиявӣ ва моддӣ ба фондҳои давлатӣ, субъектҳои давлатии хочагидор ва дигар субъектҳои хочагидор тааллуқдоштае, ки дар моликияти онҳо ҳиссаи давлат на кам аз нисфро ташкил медиҳад;

- бо мақсадҳои шахсӣ, гурӯҳӣ ва мақсадҳои дигари ғайриҳизматӣ истифода намудани биноҳо, воситаҳои нақлиёт ва алоқа, воситаҳои электронӣ, маблағҳо ва *молу мулк*и дигари давлатӣ, ки барои адои вазифаҳои давлатӣ вобаста карда шудаанд, агар он бо қонунҳо пешбинӣ нагардида бошад, ба манфиатҳои давлат зарар расонад; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

- таъсис додан (ташкил кардан) ё аз ҳисоби бучети давлатӣ ва ташкилотҳои давлатӣ маблағгузорӣ намудани ташкилотҳои тичоратие, ки ба муассис (бучети давлатӣ, ташкилотҳои мазкур) ҳисса ҷудо намекунанд;

- восита ва захираҳои молиявӣ моддӣ давлатиро ба фондҳои интиҳоботии номзадҳои ҷудогона **ва ҳизбҳои сиёсӣ** гузаронидан;

- беасос иҷро накардани дархост, пешниҳод, амр, дастур, қарор ва дигар санадҳои дар доираи ваколаташон қабулнамудаи мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, *назоратӣ ва суд*; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

- ба манфиатҳои шахсӣ ё гурӯҳӣ истифода намудани маълумоте, ки ҳангоми иҷрои вазифаҳои давлатӣ ба даст омада, паҳнкунии он манъ карда шудааст;

- *ғайриқонунӣ даҳолат кардан ба фаъолияти субъектҳои хочагидор, риоя накардани мустақилият ва ҳуқуқи манфиатҳои онҳо*, ғайриқонунӣ барҳам додан ё азнавташкилдидиҳои онҳо, даҳолат ба таъин (интиҳоб) ба мансаб ва аз мансаб озод намудани роҳбарон ва кормандони субъектҳои хочагидори ғайридавлатӣ, маҳдуд намудани рақобат дар бозори мол (иҷрои қор ва хизматрасонӣ); (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

- *ғайриқонунӣ аз ҳисоб баровардан*, вайрон кардани тартиби нархгузорӣ ва ба фурӯш баровардани *молу мулк*, гузаронидани музояда ва тендерҳо оид ба хусусигардонии *молу мулк*и давлатӣ ва хариди давлатии мол (иҷрои қор ва хизматрасонӣ), ки ба манфиатҳои давлат, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ зарар расонидааст, инчунин аз тарафи роҳбарони ташкилотҳои давлатӣ худсарона ба иҷора додан ё фурӯштани амволи давлатӣ, *беасос вайрон намудани молу мулк*и *ғайриманқули давлатӣ*; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772; ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- ғайриқонунӣ ё бо шартҳои ба манфиатҳои давлат ва ташкилотҳо ошкоро номувофиқ ба истифода, киро ё иҷора додани воситаҳои асосӣ, замин ва дигар сарватҳои моддӣ табиӣ ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ғайриқонунӣ рад намудани додан ё кашаида гирифтани онҳо;

- пинҳон намудан аз баҳисобгирӣ, ба расмият надаровардани ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурии ошкоршуда, ғайриқонунӣ аз ҷавобгарии маъмурӣ озод намудан ё доир ба ин ҳуқуқвайронкуниҳо қабул намудани қарорҳои ошкоро ба вазнинии кирдор номувофиқ, инчунин надидани чораҳои барқароркунии зарари бо ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурӣ расонидашуда;

- тартиб додан, ба расмият даровардан, тасдиқ намудан ё ба қайд гирифтани санадҳо, аҳдҳо ва *шартномаҳо* эъломияҳо, ҳуҷжатҳои ибтидоии муҳосибавӣ оид ба хариду фурӯш, *ҳадя* кардан, иваз намудан, гарав, молтаъминкунӣ, киро, иҷора, хусусигардонӣ, *аз ҳисоб баровардан*, харид намудан ва дигар аҳдҳо оид ба ихтиёрдорӣ, истифода ва интиқоли *молу мулк* (иҷрои қор, хизматрасонӣ), ки дар онҳо нарх, миқдор, ҳаҷм, соли истехсол ва дигар нишондихандаҳои амвол (мол, иҷрои қор ва хизматрасонӣ) таҳриф карда шуда, ба ин

восита ба манфиатҳои давлат, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ зарар расонида шудааст; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772; ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

- ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар татбиқи ҳуқуқу манфиатҳои қонуниашон ба вучуд овардани монеаҳои сунъӣ, аз онҳо талаб кардани ҳуҷҷатҳо ва маълумоте, ки қонунгузорӣ пешниҳодкунӣ онро аз ҷониби ин шахсон пешбинӣ намекунад, ё рад кардани ба онҳо додани чунин санаду маълумот, ки бо санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ пешбинӣ гардидааст, кашол додани пешниҳодкунӣ маълумот, додани маълумоти нопурра ё таҳрифшуда, беасос кашада гирифтани ё ба гарав гирифтани ҳуҷҷатҳои ба онҳо тааллуқдоштаи тасдиқкунандаи ҳуқуқ;

- ба шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва ба онҳо баробар кардашуда пешниҳод намудани неъматҳои моддиву ғайримоддӣ, хизматрасонӣ ва фоида чиҳати моилкунии онҳо ба кирдори (ҳаракат ё беҳаракатӣ) дахлдор ба манфиати шахси пешниҳодкунандаи ин неъмату хизматҳо. Шахсоне, ки неъматҳои моддиву ғайримоддӣ, тўҳфа ва хизматрасониро ба шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ё ба онҳо баробар кардашуда дар натиҷаи тамаъҷӯии онҳо пешниҳод намуда, дар ин бора ихтиёрӣ ба мақомоти мубориза бар зидди коррупсия хабар додаанд, ба ҷавобгарӣ кашада намешаванд;

- ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ пешниҳод накардани хабару маълумоти мавҷуда оид ба ҳуқуқвайронкунии маъмурии ба коррупсия алоқаманд ё ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта;

- ба мақомоти барои баррасӣ ва қабули қарор ваколатдор пешниҳод накардан ё сари вақт пешниҳод накардани санад ва маводи тафтишу санҷиш, ки дар онҳо оид ба ҳуқуқвайронкунии маълумот мавҷуд аст, сарфи назар аз натиҷаҳои он; (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

- иҷро накардани ҷорабиниҳои барномаҳои давлатии зиддикоррупсионӣ ва нақшаи татбиқи ин барномаҳо; (ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1386)

- саркашии бадқасдонаи шахси ба пешбурди баҳисобгирии муҳосибавӣ ваколатдор ё роҳбари ташкилот аз барасмиятдарории амалиётҳои молиявӣ хоҷагидорӣ, ки қонун пешбинӣ кардааст, ё ба асноду ҳисоботҳои молиявӣ, муҳосибавӣ ва оморӣ даровардани маълумотҳои таҳрифшуда оид ба фаъолият ё амалиётҳои молиявӣ хоҷагидорӣ, инчунин нобуд кардани асноди молиявӣ ва дигар асноди баҳисобгирӣ.

2. Содир кардани ҳуқуқвайронкунии *дар қисми 1 моддаи зикршуда* аз ҷониби шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё ба онҳо баробар кардашуда, агар дар кирдорҳои онҳо таркиби ҷиноят мавҷуд набошад, барои кашадан ба ҷавобгариӣ пешбининамудаи *Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон* асос мегардад. (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772; ҚҶТ аз 24.02.17 с., №1385)

3. Содиркунии ду ва зиёда ҳуқуқвайронкунии маъмурии ба коррупсия алоқаманд ё дар давоми сол, баъди додани ҷазои маъмурий тақроран содир намудани чунин ҳуқуқвайронкунӣ, барои дар асоси даъвои прокурор бо қарори суд барҳам додани шахси ҳуқуқӣ ё қатъ намудани фаъолияти соҳибкори инфиродӣ асос мегардад.

4. Ба ҷавобгариӣ маъмурий кашадани шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба онҳо баробар кардашуда барои ҳуқуқвайронкунии маъмурии ба коррупсия алоқаманд онҳоро аз ҷавобгариӣ интизомӣ озод намекунад.

Моддаи 13. Ҷавобгарӣ барои дастаҷамъона қабул кардани қарори дорой хусусияти коррупсионӣ

1. Ҷавобгариӣ бо Қонуни мазкур муқарраршуда барои қабули қарори хусусияти коррупсионидошта, ки аз тарафи мақоми *дастаҷамъӣ* қабул шудааст, дар сурате, ки он бевосита ба манфиати роҳбари ин мақом ё ҳешовандони наздики ӯ ё ба манфиати шахсони сеюм равона шуда, роҳбари мақоми мазкур ба қабули ин қарор фаъолана мусоидат намуда бошад, ё ба қабули он фаъолана мамониат накарда бошад, пурра ба ӯҳдаи роҳбари ин мақом гузошта мешавад. (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

2. Дар ташкилотҳое, ки роҳбарии мақоми *дастаҷамъӣ* аз тариқи ҷамъиятӣ, роҳбарии маъмурий аз ҷониби мақоми иҷроия пеш бурда мешавад, ҷавобгарӣ барои қабули қарорҳои хусусияти коррупсионидошта аз ҷониби мақоми коллегиялӣ, дар ҳолати ҷой доштани кирдори дар қисми 1 ҳамин модда зикршуда ба ӯҳдаи роҳбари мақоми иҷроия гузошта мешавад. (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

Моддаи 14. Ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта ва тартиби баҳисобгирии онҳо

1. Ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта, кирдорҳои дар қисми махсуси Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинигардидае ҳисоб мешаванд, ки аз тарафи шахсони ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва ба онҳо баробар кардашуда **бо гараз ё дигар манфиатҳои шахсӣ** ва бо истифодаи мақоми хизматӣ содир шудаанд ё ба ғайриқонунӣ пешниҳод намудани неъматҳои моддиву ғайримоддӣ, бартарият ва имтиёзҳои дигар ба онҳо вобастаанд. (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

2. Ҷавобгарӣ барои ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта бо Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

3. Феҳристи ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта ва тартиби баҳисобгирии оморӣ онҳо бо дастурамале, ки аз тарафи мақомоти ҳамоҳангсоз таҳия ва аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мегардад, муқаррар карда мешавад.

БОБИ 4.

БАРТАРАФ НАМУДАНИ ОҚИБАТҲОИ ҲУҚУҚВАЙРОНКУНИҲОИ БА КОРРУПСИЯ АЛОҚАМАНД

Моддаи 15. Ситонидани молу мулкиғайриқонунӣ гирифташуда ё арзиши хизматрасонии ғайриқонунӣ

Молу мулки ва арзиши хизматрасоние, ки дар натиҷаи ҳуқуқвайронкунии ба коррупсия алоқаманд ба даст оварда шудаанд, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фоидаи давлат мусодира карда мешаванд. (ҚҶТ аз 26.12.11с., №772)

Моддаи 16. Беэтибор донишани санадҳои ба коррупсия алоқаманд

Санадҳое, ки дар натиҷаи ҳуқуқвайронкунии ба коррупсия алоқаманд қабул гардидаанд, аз тарафи мақомоти ба қабули он ваколатдор ё мақомоти болоӣ бо ташаббуси худ ё бо эътирози прокурор ё аз тарафи суд бо даъвои прокурор ё шахсони манфиатдори воқеӣ ва ҳуқуқӣ беэтибор доништа мешаванд.

БОБИ 5.

МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 17. Дар бораи аз эътибор соқит донишани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 декабри соли 1999 «Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1999, №12, моддаи 314) аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 18. Мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Э.Раҳмонов

ш. Душанбе, 25 июли соли 2005
№ 100